

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

Licet de vitanda discordia, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

quisquam spoliare presumat. Ut clericci intra sacros ordines constituti, continenter viuant, & si in illa incontinentia, qua contra naturam sit, deprehensis fuerint laborare, excommunicentur, & a clero abiciantur. Ut archiepiscopi parochias vel ecclesias visitantes, quadraginta vel quinquaginta equorum numero sint contenti; episcopi, viginti vel triginta; legati, vigintiquinque; archidiaconi, quinque vel septem; decani, duarum evectionum numerum non excedant. Ut nullus torneamenta exercere presumat, & mortui in torneamentis Christiana careant sepultura. Quod unaqueque cathedralis ecclesia magistrum habeat, qui pauperes scholares & alios doceat, nec pro licentia docendi aliquis precium exigat. Ut pralati unam tantum regant ecclesiam, & quod patroni ab ecclesiis in suo fundo constitutis exactiones non faciant. Ne episcopi seu viri ecclesiastici stare compellantur iudicio laicorum, nec laici laicis decimas conferre presumant. Si quis ab aliquo commodata pecunia possessiones in pignus acceperit, si deductis expensis forteam suam repererit ex fratribus possessionis, pignus restituat debitori.

Præter ea quæ supra commemoravi, Rogerus ista habet: *Congregatis itaque vniuersis, quos supra recensui, episcopis, Roma in praesentia domini papa Alexandri; ipse papa in Lateranensi ecclesia in eminentiore loco cum cardinalibus suis & prefectis & senatoribus & consulibus Urbis constitutus feria secunda tertie hebdomada quadragesima, quæ tertio Nonas Martii euenit, primum Concilii sui diem celebravit quarta feria sequentis hebdomadae, que secundo Idus Martii euenit. In quo Concilio VVilielmus Rhemensis archiepiscopus factus est cardinalis ad titulum sanctæ Sabinae; & Henricus abbas Clareuallenensis factus est episcopus cardinalis Albanensis; & dominus papa tertium diem Concilii sui celebravit secunda feria ante dominicam In ramis palmarum, quæ decimoquarto Kalendas Aprilis euenit. In quibus hac decreta subscripta generaliter obseruanda constituit:*

De Romano pontifice eligendo.

Licet de vitanda discordia, &c.

Prout supra habentur in actis, nisi quod ordo capitulorum sit hic alijs. Circa finem vltimi capituli ista subiungit:

His itaque decretis promulgatis, & ab vniuerso clero ac populo circumstante receptis, episcopi & ceteri viri ecclesiastici, qui conuenerant, cum munere benedictionis licentiam repatriandi accipere meruerunt.

Hæc Rogerus de actis Concilii Lateranensis.

In hoc eodem Concilio Lateranensi episcopi illi Germania, & alii qui contra Alexandrum seculi fuerant imperatorem schismaticum, schisma abdicantes, veniam supplices postularunt, hac forma prescripta:

Albertus
Stadenus in

Ego N. anathematizo, & recuso omnem hæresin ex-

ANNO
CHRISTI
1179.

tollentem se aduersus sanctam Romanam ecclesiam catholicam, præcipue vero schisma Octauiani, Guidonis, & Ioannis, & ordinationes eorum irritas iudico, & eis contradico, & modo inantea me obediturum iuro, & promitto fidelitatem sanctæ Romanæ ecclesiæ, & domino meo Alexandro, & successoribus eius iuste intrantibus, ipsique seruiam absque omni malo ingenio contra omnem hominem secundum ordinem meum. Consilia eius quæ mihi scripto certo mandauerit, vel ipse commiserit, nulli hominum pandam, nec etiam pro periculo corporis, atque membrorum: legatum ecclesiæ Romanæ honorabo, & ducam & reducam, & iuuabo expensis. sic me Deus adiuuet, & hæc sancta euangelia. His vero verbis dabantur pallia ipsi: In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, & in honorem Dei genitricis, & in honorem apostolorum Petri & Pauli, & sanctæ ecclesiæ Romanæ, & domini papæ Alexandri tradimus tibi pallium, sumptum de beatissimo corpore Petri apostoli, ut eo utaris in confectione sacramentorum, & corporis & sanguinis Domini, & consecratione ecclesiæ & chrismatis, & ordinatione clericorum, & celebratione Synodorum secundum ecclesiæ tuae consuetudinem.

chron. &
apud Crant-
zium ecclæ-
hist. Sax.
lib. 7. c. 51.

Quæ præterea in eodem Concilio transacta sunt cum Germanis, Helmoldus sic narrat huius temporis auctor: Pergebant illuc multi ordinati a schismaticis, sperantes se gratiam apostolici inuenire, & mitras exequendi officii ab eo consequi. Precipue autem de ecclesia Halberstadiensi, quæ per Geronomem nimis demembrata erat, tam monachi, quam clerici clementiam apostolice sedis adierunt. In qua profectione precipue erat abbas Theodoricus de * Hilseneburg, quia sere omnis congregatio monachorum suorum in salicibus organa sua suspenderant, exceptis paucis senioribus, qui ante schisma ordinati fuerant. Cumque omni instantia instaret, pulsantes apostolicam pietatem, tandem de ordinatis Geronis dispensatum est, ut quia idem Gero non a schismatico, sed a catholico, Hartuico videlicet Bremensi archiepiscopo, ordinatus fuerat, ordinati eius per gratiam apostolicam in ordinibus suis persisterent, & ad maiores per benedictionem ascenderent. Ipse etiam Gero hanc obtinuit gratiam, ut officium pontificale in omni loco libere exequeretur, ut in episcopatu Halberstadiensi. Venit etiam illuc dominus Bertoldus Bremensis electus in promotione officii sui suscepturus apostolicam benedictionem. Quem dominus papa benigne suscipiens, de promotione eius instantissime tractare cœpit. Ipse etiam omnem honorem deferebat, ita ut in Concilio prelatorum cathedralm suam inter summos pontifices collaret, & eum insulatum coram se residere faceret. Cumque in proximi-

Concil. Tom. 27.

Nnn ij

mo sabbato promouendus esset in sacerdotem, & sequenti dominica in episcopum: feria sexta ad vesperam venit nuntius ducis Henrici, Ot-
to prepositus, qui erat acerrimus perorator: & quia idem notus erat summo sacerdoti, statim intravit ad ipsum. Mane autem facto, cum se Bre-
mensis electus ad suscipiendos ordines prepararet, & ei Humbaldus cardi-
nalis, qui post Alexandrum factus est Lucius, in quo summa consilii Ro-
mana ecclesia pendebat, preparaturam suam, eo quod in honestior non es-
set, deputasset, dictum est a cubiculariis domini papa: Veniant Brem-
enses. Venit igitur dominus electus cum suis, & dominus apostolicus egressus
de cubiculo suo dixit ad eum: Frater, quia infra sacros ordines ad
honorem pontificatus electus es, cassamus electionem tuam. Cumque qui-
dam astantium dicerent: Domine, meminerit pietas vestra, quod electionem
ipsius approbauerit. Apostolicus in cubiculum unde egressus fuerat,
reuersus est: Bertoldus autem non sine rubore discessit.

Crantzius lib. 7. cap. 4. Sed petamus acta ipsa narrata diffusius apud Albertum abbatem

Stadensem, sed male anno sequenti, a quo & lumpsere alii recentiores, his verbis: Bremensis ecclesia tum quoque innouabat pontificem. Nam anno Christi septuage simo octavo post millesimum centesimum Balduinus excepit humanis rebus, cum ipsa die esset sua depositionis literas a Romano pontifice accepturus. Et quidam Bertoldus vir insignis literatura eligitur, ut praeueniatur Henrici ducis molitio. Solus Otto propositus ab hac electione appellabat, pretendens Sifridum marchionis Alberti filium episcopum iam dudum Brandenburgensem in eam sedem sustollit, quod etiam post multa prouenit. Ascenderat Bertoldus electus ad Concilium Lateranense, quod Roma audierat congregari, petiuitque consecrationem, certissimus spei, quod omnia ex voto consequeretur. Sed pridie federat in Concilio inter episcopos insulatus, cum tamen non esset presbyter, unde magnam contraxit inuidiam. Aderat illi quidam magister Gerardus, qui pro illo allegabat in Concilio his verbis: Domine pater, ecce Bremensis ecclesia concordi & unanimi voto offert tibi sponsum suum magistrum Bertoldum virum utique dignum & moribus approbatum, scientia decoratum, liberalibus artibus instructum, utriusque testamenti pagina eruditum, decretorum & legum industria peritum, virum (ut appareat) personatum canonice, & sine contradictione electum; petiuite a te hodie accipere gradum sacerdotii, & cras episcopalem benedictionem.

Papa breuiter ad hec: Credimus tibi dicenti, magister, sed scriptum est: Manum nemini cito imposueris. Loquamur cum fratribus nostris, audiamus formam electionis. Examinantur Bremenses per duos cardinales, Rainerium Papensem, & Ioannem Neapolitanum, & inuenient sunt discordare. Papa in consistorio suo sententiam dixit: Fratres, vidimus electum vestrum: placet persona, placet scientia, placet eloquentia, placent etiam (quantum nouimus) mores: verum modus electionis displaceat, presertim quia est infra sacros ordines, non dico subdiaconatum, sed acoluthatum, electus; quo gradu secundum rigorem iuris licet contrahere matrimonium, quod canonicis obuiat institutis. Appellationem quoque super hoc factam audiimus, quam coactus est resignare appellator; insuperse denuo fecit eligi, & secunda electio cassavit primam. Præterea ele-

ANNO
CHRISTI
1179. *Etus uester ante sacros ordines accepit regalia de manu imperatoris. Hac
non admittunt dispensationem de facili; & alia que preterimus. Inde est,
quod electionem uestram infirmam & irritam pronuntiamus. Data senti-
entia, volenti loqui deposito non est data audiencia: sed ostiarii clama-
bant: Leuate, andate, andate, andate. Haec tenus acta Concilii in
causa Bremensis electi.*

Spectant ad eiusdem Romani Concilii acta, quod Graecorum
schismaticorum legatus Nectarius abbas, eadem qua venit animi
indurata nequitia atque peruersitate, inflexus & obstinatus, post
prolixas disputationes est reuersus ad suos, a quibus tamquam in
Olympiacis viator est receptus. Significant ista literae, quas ad ipsum
tunc temporis dedit Georgius Corcyrae episcopus, & ipse eadem fu-
ligine tinctus, & morbo affectus, his verbis:

*Sapientissimo præposito sancti monasterii Casulorum, & meo
dilecto fratri in spiritu domino Nectario Georgius
Corcyrae metropolita, & tuarum
precum egens.*

QUÆRVNT multi cur tu, optime Nectari, & ego tan-
to tempore taceamus, qui priores illas frequentes no-
stras mutuas literas nouerunt, ac illas tribuunt amori illi,
qui ex mutua aliqua necessitate oriri solet: & hac de causa
intermissas literas autumant, quasi amicitiae nostræ vincu-
la sint disrupta. Ego vero iis, qui a me hæc sciscitantur, il-
lud respondere soleo: Annon habemus facultatem vter-
que nostrum tacendi, & loquendi; vel vtrum ad scientiæ
ostentationem id facere oportet, instar garrularum auium?
aut quemadmodum in Dodona quandam æs illud perpe-
tuo tempore tinniebat, ita & nobis etiam faciendum? Vel
vtrum solus ego & Nectarius debemus loquendi studio
nauare operam? cum præsertim Sapientem nobis præci-
pientem audiamus, quod sapientium labia obstringuntur
silentio, & suo tempore clauduntur opportune, & ape-
riuntur; & quod vir prudens silentium vogueat, & linguae
frenum imponit, ne huc illuc deferatur. Sunt enim hæc
tempora valde periculosa, & præcipitorum plena. Hæc
equidem respondere soleo illis, qui silentii nostri impatiens
causas scire contendunt.

Ipsi vero non abstinent propterea, quin potius instantius nos vrgent, huiusmodi verbis: Dic nobis, domine, vtrum ferendum & tolerabile tibi videtur, sapientissimi Nectarii silentium vterius progredi? Vtrum tibi videtur

Nnn iiij